

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

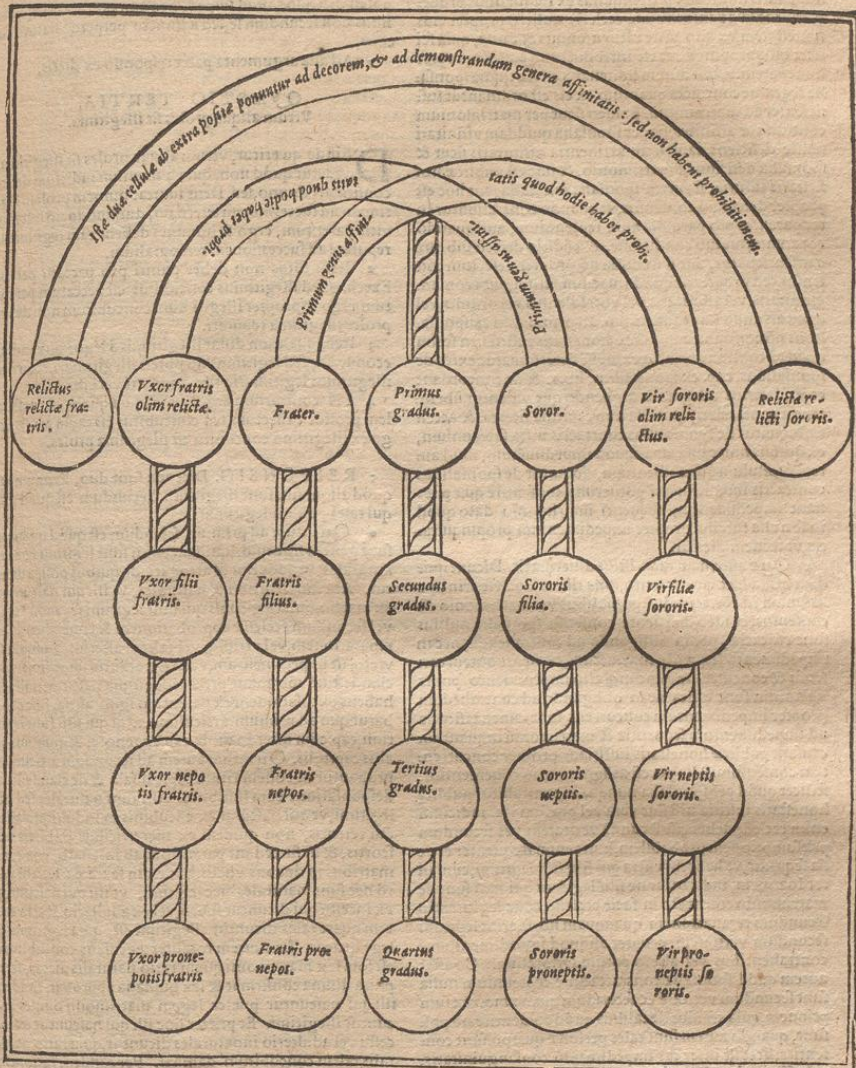
Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum ex spo[n]salibus trahatur aliquod vinculum
attinentiæ quod possit matrimonium impedire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Arbor Affinitatis.

QVÆSTIO SECYNDÆ.

Vtrum ex sponsalibus trahatur aliquod vinculum attententiæ quod possit matrimonium impedire.

Secundò quæritur vtrum ex sponsalibus trahatur aliquod vinculum attententiæ quod possit matrimonium impedire. Arguitur sic quod nō, quia ex causa dissolubili potest causari vinculum perpetuum eo quod effectus non est potior sua causa, sed sponsalia sunt dissolubilia multis modis vt patuit prius, ergo ex eis non potest causari aliquod vinculum attententiæ quod possit perpetuo matrimonium impedire.

2. Pecterea sponsalia contrahuntur quandoq; inter parentes pro pueris ante septennium, sed per talia non contrahitur aliquod vinculum attententiæ, vt habetur extra de sponsatione impuberum capitulo literas, & cap. accessit, ergo ex aliis similiter non contrahitur aliquod vinculum attententiæ.

3. IN contrarium est, quia Alexander Papa prohibuit quandam mulierem cōiungi per matrimonium cuidam viro, quia fratri suo fuerat desponsata, vt habetur extra de sponsalibus capitulo, Ad audientiam, hoc autem non esset nisi per sponsalia causaretur aliquod vinculum attententiæ quod impediret matrimonium, quare &c.

4. RESPONSI O. Aut sponsalia sunt vera & legitima

simā quæ tenere debent de iure, aut nulla, si sint legitimè contracta sic ex eis causatur quoddam vinculum attinentiæ simile affinitati quod dicitur publicæ honestatis iustitia quæ impedit matrimonium sicut affinitas & consanguinitas secundum eosdem gradus, & sic definitur, publicæ honestatis iustitia est propinquitas ex sponsalibus proveniens robur ab institutione ecclesiæ trahens propter eius honestatem, ex quo patet ratio nominis & causa, quia scilicet talis propinquitas est introducta ab ecclesiâ propter honestatem. Ratio autem honestatis est hæc, quia sponsalia legitimè contracta quantum ex eis est ordinantur iustitiam ad matrimonium. Et ideo sicut per matrimonium contrahitur affinitas, sic per sponsalia quiddam affinitati simile deficiens, tamen ab attinentia affinitatis sicut & sponsalia deficiunt à matrimonio, & hoc est publicæ honestatis iustitia, si autem sponsalia sint nulla, aut hoc est propter defectum consensus, ut quando contrahuntur inter parentes pro parvulis ante septennium, aut quando contrahuntur sub conditione, & cõditio deficit sub qua consentiebatur, aut sunt nulla nõ propter defectum consensus, sed propter aliquod impedimentum, puta consanguinitatis, vel affinitatis, vel voti solennis vel ordinis, vel quodvis aliud impedimentum. In primo casu ex sponsalibus nõ contrahitur publicæ honestatis iustitia. In secundo vero contrahitur, sicut expressè determinatur extra de sponsalibus, cap. ex sponsalibus, lib. 6. & sic concordant capitula prius allegata in arguendo quæ videntur sibi invicem contrariari, quia illa duo capitula literas, & accessit, loquuntur de sponsalibus contractis infra septennium, ex quibus non causatur aliquod impedimentum, illud autem capitulum ad audientiam, loquitur de sponsalibus contractis inter illos qui potuerunt consentire quæ præstant impedimentum sequenti matrimonio dato quod in se nulla fuerint propter impedimentum propinquitatis, ut ibidem dicitur.

Quæ autem sit ratio istius diversitatis. Dicunt quidam quod hæc est pro tanto, quia illud quod est principalissimum in contrahendis sponsalibus vel matrimonio est consensus, & ideo deficiente consensu sponsalia nullius sunt efficaciam, nec in obligando ad contrahendum, nec in impedimento sequente contractum, existente autem consensu & concurrente quocumque alio impedimento sponsalia nullius sunt efficaciam in obligando ad contrahendum propter impedimentum concurrentem, sunt tamen efficaciam ad impedimentum sequentem & matrimonium in quantum causant publicæ honestatis iustitiam propter concurrentem consensum. Alia potest assignari ratio cõvenientior, scilicet quod per sponsalia nunquam contrahitur publicæ honestatis iustitia nisi sint vera vel præsumpta. iudicium enim ecclesiæ debet esse secundum veritatem, vel secundum præsumptionem probabilem, hunc enim frequenter ecclesiâ sequitur, ut habetur extra qui filii sint legitimi, cum inter Ioannem, iudicatur ne filii legitimi qui nati sunt de matrimonio contracto in facie ecclesiæ, & sic legitimario secundum reputationem quamquam nõ fuerint legitimi secundum veritatem, propter aliquod impedimentum à contrahentibus vel altero eorum ignoratum. Constat autem quod sponsalia contracta ante septennium nulla sunt secundum veritatem & secundum quancumque præsumptionem, quia constat de talibus quod consentire nõ possunt, quando autem sunt tales personæ quæ possunt consentire, licet sit inter eas impedimentum consanguinitatis, vel affinitatis, vel quodcumque aliud, si illud ignoretur tempore contractus ab utroque vel altero, talia sponsalia (licet nulla sint secundum veritatem) sunt tamen aliqua secundum præsumptionem. Et ideo præstant impedimentum sequentibus sponsalibus vel matrimonio. Si autem cõstaret contrahentibus & illis coram quibus sit contractus de impedimento propter quod sponsalia nulla sunt, ut si religiosus in habitu religionis daret alicui fidem de contrahendo cum ipsa, vel consanguineus consanguineæ in gradu quo constat ipsi & omnibus assistentibus de impedimento non videtur quod per talia sponsalia quæ nulla sunt secundum veritatem, nec secundum ecclesiæ præsumptionem præstetur aliquod impedimentum sequentibus sponsalibus vel matrimonio. Et si præstaretur non apparet ratio quare esset nisi sola statuentis voluntas.

AD primum arg. dicendam quod sponsalia causant vinculum quod impedit matrimonium & dirimit non ratione sui, sed ratione eius ad quod ordinatur, scilicet ratione matrimonii, sicut & affinitas quæ causatur ex matrimonio impedit sequens matrimonium & dirimit. Vel potest dici quod istud impedimentum causatur ex sponsalibus non secundum se, sed adiuncto perpetuo statuto ecclesiæ.

Ad alia argumenta patet responso ex dictis.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum aliqua proles sit illegitima.

Deinde queritur, vtrum aliqua proles sit illegitima. Videtur quod non, quia humanum iudicium debet confirmari diuino, sed Deus iudicat omnem prolem legitimam ad successionem æternam, dummodo nõ fecerit vitia parentum, ergo & homines debent eam legitimam reputare ad successionem temporalium.

Item filius non debet puniri pro peccato patris, Ezech. 18. sed illegitimus concubitus est peccatum parentum, ergo & propter illegitimum concubitum non debet proles illegitima reputari.

Item quantum distat illegitimus à legitimo tantum econuerso, sed legitimus nõ potest illegitimari, ergo nec illegitimus legitimari, ergo non sunt verè illegitimi.

IN contrarium arguitur sic, quia qualis est causa talem producit effectum, sed concubitus est causa proles, ergo ex illegitimo concubitu est illegitima proles.

RESPONSIO. Dicenda sunt duo, Primum est quod aliqui filii sunt illegitimi. Secundum est quod alii qui tales possunt legitimi.

Quantum ad primum sciendum est quod quatuor sunt genera filiorum, quidam enim sunt legitimi & non naturales, ut adoptiui & arrogati, de quibus postea dicitur. Alii sunt legitimi & naturales, ut illi qui nascuntur ex matrimoniis legitimis qui sunt legitimi secundum rem, vel secundum ecclesiæ approbationem & contrahentium reputationem, vel vtriusque vel saltem alterius, alioquin si vterque sit impedimentum, vel si ignorantes impedimentum clandestinè contrahant, proles illegitima nascitur nullam habens excusationem ex parentum ignorantia, hoc probatur quo ad primum articulum extra qui filii sunt legitimi, cap. cum inter Ioan. & cap. ex renore, & quibusdam aliis capitulis. Quantum autem ad secundum articulum probantur in eodem titulo cap. causam & de clandestina desponsatione eadem inhibito. Alii sunt naturales sed nõ legitimi, ut qui nascuntur ex concubitis in indubitato affectu retentis, non quidem ex meretricibus publicis vel scortis, & hi succedunt parentibus ab intestato, vna cum matribus in duabus vnciis, hoc est in sexta parte. Alii vero nec sunt naturales nec legitimi, ut illi qui nascuntur ex incestu qui dicuntur spurii, vel ex adulterio. Ratio autem quare tales dicuntur illegitimi est, quia legitimus à lege dicitur. Lex autem totaliter excusans concubitum est sola lex matrimonii quam ratio naturalis dicit, scriptura diuina confirmat & lex humana approbat. Et ideo illi qui nascuntur præter legem matrimonii omnes dicuntur illegitimi. Et præter hoc illi qui nascuntur ex incestu vel adulterio innaturales dicuntur, quia ratio naturalis talem concubitum damnat. Per eandem rationem illegitimi sunt qui nascuntur de matrimonio legitimo quo ad vinculum solutum, quo ad thorum & cohabitationem per solenne votum, ut quando vir & vxor pari voto ingrediuntur religionem, & profitentur si tales postea generent filium, illegitimus est, quia lex matrimonii ratione cuius proles dicitur legitima est illa quam ponit Apost. 1. Corin. 7. scilicet quod vir non habet potestatem corporis sui, sed mulier, & econuerso, sed hæc lex soluitur per solenne votum ab utroque emissum, ergo proles quæ postea nascitur est illegitima, quia præter legem matrimonii nara, & sic patet primum.

Quantum ad secundum sciendum est quod filios illegitimos conuenit legitimari octo modis, secundum iura ciuilia sex, & duobus secundum iura canonica. Primus modus secundum iura ciuilia est quando pater filium naturalem concu-